

AUTORITATIVNÍ VÝCHOVA JE VÝCHOVA SILOU

Na první lekci R+R, jak metodě respektující komunikace nyní ve zkratce říkáme, se nás lektoři zeptali, jestli víme o jediném rozumném důvodu, proč se k dětem chovat hůř než k dospělým. Proč jsme na děti drsní, nadáváme jim, pláceme je, když na dospělého bychom si to nedovolili? Protože cítíme tu moc a víme, že nám to projde. Ale stejně jako se člověk sám nenaučí hrát na nějaký hudební nástroj, tak i mluvit s dítětem, aby vám naslouchalo a rozumělo tomu, nejde bez pomoci. Generace rodičů před námi vychovávala děti tvrdě, s vědomím, že oni jsou doma páni, tedy autoritativně...

Před kurzem jsme si měli prostudovat knihu Respektovat a být respektován, kterou napsali psychologové Pavel Kopřiva, Jana Nováčková, Dobromila Nevolová a Taťjana Kopřivová a ti metodu také po celé republice přednášejí. Z knihy jsme toho moc asi žádná z přihlášených učitelek nepochopily...tedy, myslely jsme, že ano... Na kurzu nám to naprosto otevřelo oči a zjistily jsme postupně, jak na to.

I díky jejich scénkám s danými situacemi. Tento přístup učíme i naše děti, tedy ne silou ale pomocí R+R. **Některá větná spojení jsme si zakázaly...(např. ty jsi šikulka - nic dítěti tato formulace nepřinese, ale např.“ vidím, kolik barviček jsi použil, ten obrázek je celý vybarvený, to ti muselo dát ale hodně práce“ - dítě pak přesně cítí, za co je pochvala)**

HRANICE JSOU NUTNÉ ANEB PARTNERSKÝ VERSUS MOCENSKÝ PŘÍSTUP VE VÝCHOVĚ A VZTAZÍCH

Podstata autoritativní výchovy je nerovnost (fyzická převaha, snižování hodnoty dítěte, rozhodovací práva pouze v našich rukách, podceňování dětských názorů, nezáměr o jeho prožívání). Jenže nelze vychovávat autoritativně a pak očekávat, že se děti budou chovat demokraticky.

Když děti nemají jasné, pevné hranice, ztrácejí pocit bezpečí. Když hranice jednou platí a podruhé ne, vyvolává to v nich pocit nejistoty a úzkosti a odpovědí na to může být i agresivní chování. Máme vytvářet hranice nikoli pro děti, ale s dětmi, jde o to, jakým způsobem se ty hranice vytvoří, jde to buď mocensky, nebo s respektem.

I proto máme ve školce jednotné piktogramy s pravidly naší MŠ, které jsme pak všem třídám na základě tohoto kurzu vyrobily.

Jednoduchá rada: Nedělejte dětem nic, co byste nechtěli, aby děti dělaly vám.

Děti nejsou jiný živočišný druh než dospělí, jsou jen menší, takže mít nad nimi převahu a využívat své síly a moci, dělat si s nimi, co my chceme, to není správným řešením. I když se snažíte být dobrým rodičem, pokud dítě nerespektujete, nenaučíte

ani dítě respektovat vás a svět kolem. Výchova je jako zrcadlo, co dítě vidí, to pak opakuje.

RESPEKT = VÁŽIT SI NĚKOHO, MÍT OHLED NA POTŘEBY DRUHÉHO, JEHO INDIVIDUALITU, NA JEHO LIDSKOU DŮSTOJNOST

Když budete vychovávat přesilou, může dítě reagovat vzdorem, agresivitou stejně jako kdysi naše dcera. Opakem může být naprostá poslušnost, ale ani to není správné. Když si vychováte poslušného vojáka, bude v životě jen hledat další autority, které může na slovo poslouchat. Neudělá si na život vlastní názor. Když o všem rozhodují dospělí, dítě může přijmout jako fakt, že je nekompetentní.

Jen partnerský model vede k zodpovědnosti, která je protikladem poslušnosti. Partnerský vztah sděluje: Tuto věc je potřeba dělat tak a tak z těchto a těchto důvodů a očekávám, že uděláš, co je správné, a ne proto, že to říkám já. Dítě by se pak mělo chovat stejně, když stojíte vedle něj, i když tam je samo.

MLUVÍME, MLUVÍME, ALE NĚJAK TO NEFUNGUJE – NEEFEKTIVNÍ ZPŮSOBY KOMUNIKACE

Všechny podněty, informace a signály lidský mozek všeho věku rozlišuje nejprve podle toho, zda jsou pro nás ohrožující nebo bezpečné, takže když mozek vyhodnotí něco jako nebezpečí, už nevnímá obsah, jen špatnou formu sdělení, protože v ohrožení reagujeme emocionálně ne racionálně. Dítě se často brání spíš proti formě než proti obsahu.

Když dítě způsobem komunikace neohrozíme, ještě je nutné, aby vše, co říkáme, bylo pro dítě srozumitelné. To je velkým rodičovským úkolem věci říkat a chtít po dítěti tak, aby tomu rozumělo.

Když se dítě chová špatně, je to většinou proto, že se špatně cítí. Dětem vadí stejné chování jako nám, ale neumí se účinně bránit, řeší to křikem, pláčem, vzdorem, odmlouváním.

15 způsobů, jak špatně mluvit na dítě:

1. výčitky, obviňování (ty zase, pořád, vždycky...)
2. moralizování (uvědom si...)
3. kritika (děláš to blbě)
4. citové vydírání (co mi to děláš?)
5. zákazy (to nedělej!)
6. negativní proroctví (z tebe nic jednou nebude)
7. nálepkování (je to nešika, ňouma...)
8. pokyny (udělej, doneš!)
9. příkazy (okamžitě udělej!, Já jsem to řekla!)
10. vyhrožování (zkus to a vezme si tě čert, Nebudu tě mít za to ráda)
11. křik
12. dávání za vzor (jó, Honzíček...)
13. řečnické otázky (chceš skončit jako?)
14. urážky (jsi hlupák)
15. ironie (ty jsi génius...)